

Torna a les places la passió pels castells

ARXIU EFE

Sant Jordi marca l'inici oficial d'una nova temporada castellera plena d'al·licients, tot i que durant la passada es van batre tots els rècords.

Tres de deu amb folre i manilles. Va ser carregat per primera vegada per la Colla dels Castellans de Vilafranca a la capital del Penedès el 15 de novembre del 98.

Amb Sant Jordi la passió de carn i os torna a les places. Des de les Illes Balears a la serra de l'Albera, passant per la Catalunya Nord i per Lleida; una nova temporada castellera plena d'emocions i al·licients es posa en marxa amb 59 colles, dues més que l'any passat. Només el País Valencià, tot i els intents d'anys passats, es queda una temporada més sense cap representant. El Baix Llobregat continua essent, tot i la dificultat d'alguna de les colles per mantenir-se, la comarca amb més agrupacions.

Les dues noves colles amb què comença una nova temporada, tot i que ja van fer alguna actuació l'any passat, són els Castellans de Cerdanyola i els Nyerros de la Plana. Aquesta última agrupació castellera, els membres de la qual llueixen camisa color boira (gris clar), han fixat la seu a Gurb i són fruit de l'escissió de la colla establerta a Vic, els Sagals d'Osona.

Tot i aquesta xifra rècord en el nombre de colles, tot sembla indicar que s'ha tocat sostre. El creixement del món casteller ha estat imparable des que el bicentenari art de bastir castells, torres i pilars es va mostrar a tot el món gràcies als Jocs Olímpics de Barcelona. Ara hi ha colles repartides per gairebé tots els Països Catalans, algunes establertes molt lluny del

bressol dels castells: la zona que s'emmarca entre el Tarragonès, l'Alt i Baix Camp, l'Alt i Baix Penedès i el Garraf. Aquest creixement en el nombre de colles, ajudat pel gran interès mediàtic que ha aixecat aquesta tradició, també s'ha vist acompanyat per fites mai vistes.

L'any passat es van fer miques tots els rècords i els castellers van arribar al desè pis, on mai, que hagi quedat constància fefaent, ningú no havia arribat. Costarà molt d'oblidar una temporada com la passada. Els Castellers de Vilafranca van ser els primers a carregar una construcció de deu pisos i, a més, van guanyar el Concurs de Tarragona després d'haver-se vist forçats a realitzar, per la gran pressió de la Colla Vella dels Xiquets de Valls, la millor actuació de tots els temps. Els Minyons de Terrassa, però, van posar fi al mite del quatre de nou, un castell que va ser descarregat amb gran autoritat a la plaça del Vi de Girona. A més, els egarencs van voler gravar en or

el seu nom a l'olimp casteller carregant i descarregant amb facilitat sorprenent el colossal tres de deu amb folre i manilles a la plaça Vella de la seva ciutat.

Caldrà veure, aquesta temporada que ara comença, si es consoliden les construccions de deu pisos i si les colles de Valls són capaces de recuperar el regnat. La Colla Vella dels Xiquets de Valls va tancar la temporada passada acomiadant el cap de colla que va fer possible que els de la camisa rosada fessin el 4 d'octubre de l'any passat la seva millor actuació del segle, Rafael Banderas, mort coincidint amb el final de l'any. L'eterna rival, la Colla Joves Xiquets de Valls, sembla que va recuperar el rumb ascendent.

A més a més, l'any passat dues agrupacions més, els Xiquets de Tarragona i els Castellers de Barcelona, van aconseguir entrar a l'elit de les colles de nou. Un dels al·licients d'aquesta temporada serà comprovar si aquestes dues colles reeditaran castells de nou

i si d'altres, com els irregulars Xiquets de Reus, recuperaran aquest estatus. També queda per veure si una de les grans revelacions de la temporada passada, els Bordegassos de Vilanova, seran capaços de continuar la progressió, superar la sorprenent temporada de l'any passat i dibuixar per primer cop l'aleta en una construcció de nou pisos.

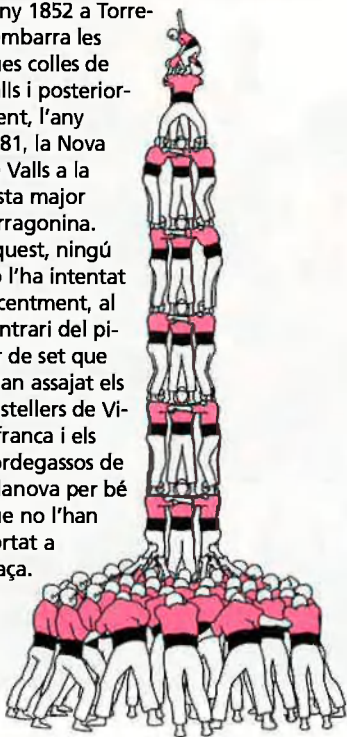
Un altre dels al·licients serà veure si novelles agrupacions, com els Capgrossos de Mataró, seran capaces de continuar pujant els graons de quatre en quatre, ara que les fites se situen del tres de vuit en amunt.

Fites inèdites des del segle passat i noves invencions. Tot i la gran progressió del món casteller en els últims anys, durant els quals s'ha superat l'època d'or de finals del segle passat i s'han aconseguit castells de nova invenció, com el quatre de nou amb folre i amb l'agulla al mig o els castells de deu, encara queden alguns

A l'esquerra, quatre de nou amb el folre fet per la Colla Vella dels Xiquets de Valls a Reus (Baix Camp) el passat dia 20 de setembre. A la dreta, pilar de set amb folre dels Joves Xiquets de Valls a Vilarodona (Alt Camp), l'11 d'agost.

Tres de nou

Com en el cas del pilar de set, hi ha grans dubtes sobre la possibilitat que s'hagués assolit mai. Hi ha investigadors que defensen que el van assolir l'any 1852 a Torredembarra les dues colles de Valls i posteriorment, l'any 1881, la Nova de Valls a la festa major tarragonina. Aquest, ningú no l'ha intentat recentment, al contrari del pilar de set que l'han assajat els Castellers de Vilafranca i els Bordegassos de Vilanova per bé que no l'han portat a plaça.

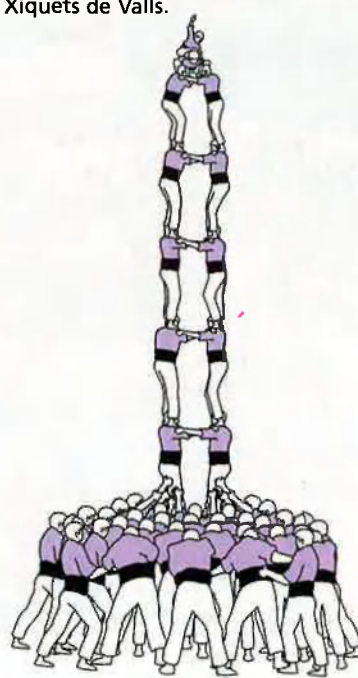
Tres de vuit aixecat per sota

Les dues colles de Valls el van completar diverses vegades el segle passat. L'últim descarregat, que se'n tingui constància, és de 1890. Aquest segle el va intentar la Colla Vella dels Xiquets de Valls per Santa Úrsula de 1987. També l'han intentat els Castellers de Barcelona, que es van quedar molt a prop de carregar-lo, i els Minyons de Terrassa.

Torre de vuit

Segons l'historiador vallenc Miquel Trenchs, aquesta construcció la van aconseguir, com a mínim, les dues colles de Valls durant la festa major de Tarragona de 1881. Aquest segle no més l'ha intentat la Colla Joves dels Xiquets de Valls.

mites que ningú ha aconseguit des del segle XIX. Aquest és el cas de la torre de vuit o del tres de vuit aixecat per sota. Tot i que hi ha molts dubtes sobre la possibilitat que s'assolissin, aquest també seria el cas del tres de nou i del pilar de set, dues construccions que encara no s'han intentat en aquest segle.

Tot i que creix el convenciment que cada cop costarà més elevar el sostre casteller no per això els tècnics de les colles punteres deixen d'escarrassar-se a dibuixar noves construccions, castells que només de pensar-hi ja treuen l'alè: el tres de deu amb folre (o sigui, sense manilles) i el cinc de nou (o sigui, sense folre). Amb el cinc de nou, de fet, els Minyons de Terrassa ja van fer alguna prova a finals de la temporada passada en el seu local d'assaig.

També queda pendent una construcció que tot i que es va portar a plaça no va arribar, ni tan sols, a la categoria d'intent. Va ser aquell

quatre de deu amb folre i manilles dels Castellers de Vilafranca que es va esfondrar repetidament abans que no se sentissin les gralles, l'1 de novembre de 1996.

Temporada amb tres grans aniversaris. Aquesta temporada que ara comença es presenta amb tres grans aniversaris, el dels Castellers de Barcelona, de la Colla Jove Xiquets de Tarragona i el dels Minyons de Terrassa.

Els barcelonins arriben als trenta anys ampliant, amb les dades de l'última dècada, el llibre que van editar coincidint amb el seu vintè aniversari. També editaran un CD-Rom que recollirà la trajectòria de la colla. El punt àlgid de la celebració serà una gran actuació el 20 de juny a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, una exhibició on bastiran castells, torres i pilars acompanyats pels Minyons de Terrassa i per una altra colla encara per determinar. A més a

més, el trentè aniversari dels Castellers de Barcelona organitzaran les jornades mèdiques d'enguany, concerts de rock i de gralles i faran actuacions per gairebé tots els barris de Barcelona.

La Colla Jove Xiquets de Tarragona iniciarà els actes del seu vintè aniversari a mitjan mes de juny i els allargarà fins al mes d'agost del 2000. Pel mes d'octubre organitzaran una exhibició casteller commemorativa. A més, editaran un llibre que recollirà la història de la colla, organitzaran un concurs literari de tema casteller i faran debats, concerts i, entre d'altres actes, exposicions commemoratives.

Els Minyons de Terrassa van començar el mes de març les celebracions del seu vintè aniversari, una commemoració que s'allargarà fins a finals d'any. A banda de concerts o teatre al carrer, una de les activitats que destaca més és un taula rodona, el 14 de juliol,

Quatre de nou amb folre. Aixecat per la Colla Jove dels Xiquets de Terragona a la seva ciutat el 19 d'agost del 98.

al voltant de la figura d'Emili Miró, un vendrellenc nascut el 1900 que als 35 anys va anar a viure a Terrassa i va ser el primer president de la colla de la camisa malva. Miró era fill d'una destacada nissaga castellera coneguda com els Mirones. El seu pare Pau i el seu avi Magí havien estat puntals de la Vella de Valls des de mitjan segle passat i fins a començament d'aquest. Ara els Minyons posaran a debat si l'Emili Miró va ser, com s'ha dit, el fundador dels Minyons de Terrassa.

La primera gran cita, a Vilafranca. La plaça de la Vila de Vilafranca i la Geltrú acollirà la primera gran actuació d'aquesta temporada. Serà aquest diumenge que ve, 25 d'abril, per commemorar el 27è aniversari dels Bordegassos de Vilafranca. La temporada no podia començar millor: compartint

plaça amb els vilanovins, actuaran les dues colles que van protagonitzar l'any passat un final de temporada de vertigen, per aconseguir la primera construcció de deu pisos de la història. Mentre que els Bordegassos volen tirar la torre de vuit folrada, el tres i el quatre de vuit i el pilar de sis, els Minyons de Terrassa no descarten una actuació amb el cinc de vuit, la torre de vuit amb folre i, fins i tot, el quatre de vuit amb l'agulla al mig. A la recambra els Minyons també hi portaran el tres i el quatre de vuit. Els Castellers de Vilafranca, per la seva banda, preparen per a aquesta actuació de Sant Jordi el tres de vuit, el quatre de vuit amb l'agulla al mig, el cinc de vuit i el pilar de sis. En definitiva, una actuació de luxe.

**Ramon Francàs
Josep Almirall**

Castells a la televisió

Un any més les càmeres de Televisió de Catalunya faran possible que moltes de les millors actuacions del calendari puguin seguir-se des de la butaca de casa. Tot i que encara queda pendent que Televisió de Catalunya en doni el vist-i-plau, la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya ha proposat que Canal 33 retransmeti un total de divuit grans jornades. Una de les principals novetats d'enguany serà la retransmissió, per primer cop, de la diada de Sant Narcís, des de la plaça del Vi de Girona. Enguany aquesta actuació no coincideix amb Santa Ursula, com l'any passat.

6 de juny. Festa major de Corpus. Cornellà de Llobregat.

20 de juny. Trentè aniversari dels Castellers de Barcelona. Barcelona.

24 de juny. Festa major de Sant Joan. Valls.

4 de juliol. Festa major de Terrassa.

25 de juliol. Festa major de les Santes. Martoró.

1 d'agost. Festa major de les Neus. Vilafranca i la Geltrú.

15 d'agost. Festa major de la Mare de Déu d'Agost. La Bisbal del Penedès.

19 d'agost. Sant Magí. Tarragona.

22 d'agost. Festa major de l'Arboç del Penedès.

30 d'agost. Sant Fèlix. Festa major de Vilafranca del Penedès.

23 de setembre. Santa Tecla. Festa major de Tarragona.

24 de setembre. La Mercè. Festa major de Barcelona.

3 d'octubre. Trobada de Colles de Nou. Reus.

17 d'octubre. Fira de Santa Teresa. El Vendrell.

24 d'octubre. Santa Úrsula. Valls.

31 d'octubre. Festa major de Sant Narcís. Girona

1 de novembre. Tots Sants. Dia de la Colla dels Castellers de Vilafranca. Vilafranca del Penedès.

21 de novembre. Dia de la Colla dels Minyons de Terrassa. Terrassa.